

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС №1 2015

Зареєстровано Державним комітетом телебачення і радіомовлення України
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: Серія КВ № 15252-3824Р
від 22.06.2009 р.
Виходить з 1997 р. До 2006 р. - "Вісник Одеського інституту внутрішніх справ". Щоквартальник

Засновник:
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:
Волощук А. М., доктор юридичних наук,
професор

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА:
Кузніченко С. О., доктор юридичних наук,
професор

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР:
Домброван Н. В.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Бахін В. П., доктор юридичних наук
Берназ В. Д., доктор юридичних наук
Цвілюк С. А., доктор історичних наук
Берлач А. І., доктор юридичних наук
Грохольський В. Л., доктор юридичних наук
Цильмак О. М., доктор юридичних наук

Тарасенко В. Є., доктор юридичних наук
Меркулова В. О., доктор юридичних наук
Саакян М. Б., доктор юридичних наук
Ярмакі Х. П., доктор юридичних наук
Ярмиш О. Н., доктор юридичних наук
Яковенко С. І., доктор психологічних наук

Друкується за рішенням
Вченої ради
Одеського державного університету
внутрішніх справ
Протокол № 7 від 31.03.2015 р.

*Журнал входить до переліку наукових фахових
видань, в яких можуть
публікуватися результати дисертаційних
робіт на здобуття наукових ступенів
доктора і кандидата юридичних наук.
Затверджено постановою президії ВАК України
від 08.07.2009 № 1-05/3.*

Друковані матеріали виражають позицію
авторів, яка не завжди поділяється редакційною
колегією. Відповідальність за зміст статті,
достовірність фактів, статистичних даних,
точність викладеного матеріалу покладається на
авторів або осіб, які його подали.

Повне або часткове передрукування матеріалів,
виданих у журналі “Південноукраїнський
правничий часопис”, допускається лише
з письмового дозволу редакції. При
передрукуванні матеріалів посилання на
“Південноукраїнський правничий часопис”
обов’язкове.

Вимоги до авторських оригіналів статей

1. До друку приймаються неопубліковані раніше роботи,
написані українською мовою, обсягом до 1 авт. арк.

2. Будова статті

УДК (універсальний десятиковий класифікатор)

Анотація (до 100 слів).

Ключові слова (3-10 слів).

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв’язок з важ-
ливими науковими чи практичними завданнями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з даної теми, виділен-
ня невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим
присвячується означена стаття.

Формулювання мети статті.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунту-
ванням отриманих наукових результатів.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у
даному науковому напрямі.

Література.

Підпис автора і дата.

3. Технічні вимоги до оформлення статей

Стаття має бути набрана в текстовому редакторі
Microsoft Word. Поля з усіх сторін -20 мм. Шрифт -
Times New Roman 14 з інтервалом 1,5. Посилання на
літературу бажано зазначати безпосередньо в тексті
у квадратних дужках порядковим номером викори-
станого джерела та через кому конкретної сторінки.

4. Паперовий варіант, електронний варіант, завірена
рецензія спеціаліста (кандидата або доктора наук від-
повідного профілю), довідка про автора на окремому
аркуші (прізвище, ім’я, по батькові, адреса, телефони
з кодом міста, науковий ступінь, вчене звання, поса-
да, установа).

Адреса редакції

Україна, 65014, м.Одеса, вул. Успенська, 1
тел. (048) 738-06-13

E-mail: south-ukrainian_law_journal@ukr.net

ПСИХОЛОГІЯ ГРУПОВОГО ТА ОСОБИСТІСНОГО ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

Надибська О. Я.

У статті йдеться про те, що в процесі формування соціально-правової системи людство керується як особистісними, так і груповими інтересами, що мають різний зміст, але спільне походження. Акцентується увага на визнанні пріоритетності особистісних інтересів, ролі особистості у формуванні тієї чи іншої структури, та, з іншого боку, визнанні повного домінування структури, яка диктує особистості контури її власної поведінки.

Ключові слова: особистість, групове, індивідуальне, структура, конфлікт, соціальна практика.

В статье идет речь о том, что в процессе формирования социально-правовой системы человечество руководствуется как личностными, так и групповыми интересами, которые имеют разное содержание, но общее происхождение. Акцентируется внимание на признании приоритетности личностных интересов, роли личности в формировании той или иной структуры, и, с другой стороны, признании полного доминирования структуры, которая диктует личности контуры ее собственного поведения.

Ключевые слова: личность, групповое, индивидуальное, структура, конфликт, социальная практика.

To the article speech goes about that process of forming of the sociallegal system humanity follows both personality and group interests that have different maintenance, but homogeneity. Attention is accented on confession of priority of personality interests, role of personality in forming of that or other structure, and, on the other hand, confession of the complete prevailing of structure that dictates personalities contours of her own behavior.

Keywords: personality, group, individual, structure, conflict, social practice.

Питання про долю групового та особистісного впливу на формування соціально-правової системи не може бути вирішено однозначно. Різні суспільства демонструють нам різну міру прийняття групового чи особистісного інтересу у формуванні соціально-правової системи. Однак ми наскільки сміливі стверджувати, що тільки соціум у цілому

може створити достатнє поле, на якому оформляться настільки потужні лінії напруги, що зможуть корегувати та спрямовувати суспільство загалом та кожного його члена окремо. Питання про роль особистісних і групових зусиль у формуванні соціально-правової системи потребує особливої уваги та описання методологічної програми нашого дослідження.

Спробуємо детальніше аргументувати нашу думку, спираючись на теорію відомого німецького соціолога, представника соціальної психології Норберта Еліаса. У своєму відомому дослідженні “Суспільство індивідів” Норберт Еліас концентрує увагу на дихотомії соціального та особистісного співвідношення між ними як в історичному, так і в цивілізаційному аспектах.

Норберт Еліас починає своє дослідження зі звернення до постулату, що здається сучасній людині аксіомою - індивідум та суспільство є поняттями протилежними. Але це не так. Індивіди та суспільство знаходяться в настільки складному зв'язку, що важко не піддатись спокусі обрати якийсь спрощений варіант відповіді на питання про рушійну силу соціально-правової системи, що є основним завданням цієї статті. Складність пошуку відповіді також полягає в тому, що суспільство як феномен не має “фізичного тіла”, воно не втілюється в якусь конкретну структуру чи особистість. Суспільство - це багато людей разом. Але багато людей разом в Індії створюють інше суспільство, ніж в Америці чи Англії [10, 14]. Отже, слід визначити функціональну роль особистості або чогось вищого за неї у формуванні соціально-правової системи. Еліас указує на дивний парадокс - суспільство в тому вигляді, яким ми його знаємо, ніким з людей чи всіма людьми разом свідомо не планувалося, але існує лише завдяки тому, що окремі люди прагнуть здійснити власні інтереси, і водночас від волі окремих людей не залежить [10, 15].

Відповіді на питання щодо природи рушійної сили соціокультурного розвитку дотепер поділяються на дві ідейно-сміслові групи. У смислового центру першого варіанту відповіді є впевненість у тому, що історію роблять особистості. Друга група базується на ствердженні всесильності структури. Із часів написання “Суспільства індивідів” точкою зору, що превалує, стала

© О.Я. Надибська, 2015

друга, але без цілковитого знецінення першої. Особливо в постмодерністській традиції можливо спостерігати це в найбільш чистому вигляді. Слід пригадати такі стрижневі категоріальні одиниці, як поняття “насилення коду” (Жана Бодрійя), “влади” (Мішель Фуко), “структури” (Жак Дерріда) тощо. Загальним місцем у сучасній гуманітарній думці постає твердження про різного роду приховані інформаційні насильства - з боку ЗМІ, держави, реклами, глобалізації, PR тощо.

Складається враження, що у формуванні соціально-правової системи беруть участь будь-які структури, тільки не сама особистість. Водночас на просторі колишнього Радянського Союзу можна чітко простежити й наявність протилежної тенденції - віри в те, що тільки якась конкретна особа врятує державу, виступить рятівником нації тощо. Звідси запеклість наших президентських перегонів - у пострадянських умовах претенденти на президентське крісло просто не можуть потиснути один одному руки, як це прийнято в розвинутих демократичних країнах. Адже з вибором певного кандидата пов'язується не реалізація тої чи іншої соціально-політичної програми, а ледве не спасіння самої цивілізації. Така світоглядна настанова працює, насамперед, на рівні буденної свідомості, проте, коли йдеться про дослідження природи формування суспільного порядку, саме настанови буденної свідомості не можна випускати з поля зору.

Таким чином, непримиренний конфлікт між особистісними системами впливу створює розламаність суспільно-групового в нашій державі. У ситуації подібної розбіжності точок зору щодо принципової ланки розвитку соціуму слушним є, на нашу думку, повернутися до зроблених у тридцять роки минулого століття висновків Норберта Еліаса щодо співвідношення особистісної та суспільної діяльності в процесі розвитку соціуму.

Саме на небажанні бачити себе як будівельного матеріалу для будь-якого незрозумілого або просто ментально чужого проекту й базується конфлікт між схильностями індивідуального існування та вимогами життя в соціумі. Тупик, як завважає Норберт Еліас, виникає в точці пошуку вищої істини. Саме тому необхідно визначити, що це - індивід чи ціле. Залежно від відповіді на це питання й формується соціально-правова система. Саме на ній, як на ключовій концептуальній одиниці, що окреслює домінуючу самої сутності соціуму, базується система законодавства.

Для дослідника проблемного зрізу питань, пов'язаних із ідентифікацією соціально-правової реальності є важливим панорамно осмислити сутнісний характер тих цілей, які є істинними причинами її формування. Як суспільство, що складається з конкретних неповторних особистостей, ставить перед собою масштабні цілі, окреслюючи “обріи сподівань”? Яким чином формуються цілі соціуму, що не співпадають з цілями конкретних людей? Власне, саме бачення цілей, що ними керується суспільство й дозволяє визначити шляхи.

Проаналізуємо цілі, що виникають в особистостях і груп людей чи суспільства загалом. Коли ми спостерігаємо рух людської юрби, нам здається, що цих людей нічого не зв'язує. Але ж, наголошує Норберт Еліас, кожен з цих людей має своє місце в цьому світі, має свій дім, роботу, певний образ життя. Навіть безпритульні є водночас і продукт, і частина цього прихованого порядку, що лежить в основі цієї мішанини [10, 28]. Людина не може за власним бажанням поміняти свої цілі чи функції. З народження вона поставлена в певні функціональні

зв'язки, має “вбудуватись” у систему зв'язків, що вже існує. Цей чинник визначає індивідуальні цілі, що ставить перед собою людина та окреслює систему особистісного знання, яку створює для себе людина для орієнтації в суспільному просторі. Людина може обирати з наявної кількості можливостей, але ця кількість є обмеженою. Отже, обирати свій особистісний шлях людина може тільки тією мірою, якою це дозволяє система, в якій триває її буття.

Дії конкретної особи складаються з безлічі окремих актів, спрямованих на досягнення конкретної цілі, втілення конкретного бажання. Індивідуальні дії особистості обумовлені досягненням переважно власних цілей. І зовсім не обов'язково людина свідомо повинна діяти заради досягнення суспільних цілей. Парадокс полягає в тому, що там, де суспільні інтереси однозначно ставилися вище за особистісні, суспільство впадало в кризу, яка призводила до краху. Пріоритет будівництва держави нового типу, заради якого вимагалось відкласти власні інтереси або й узагалі - знехтувати ними, зазнавав краху в часи всім відомих революцій. Вимога знехтувати особистими цілями й пріоритетами на угоду абстрагованим ідеалам Свободи, Рівності та Братерства обернулася жахливим яacobінським терором в ім'я цих ідеалів, а отже, обернулася незгодою суспільства з такою історичною реальністю, де конкретне життя неповторної людини приноситься в жертву абстракціям. Вона обернулася духовно-інтелектуальним протестом людей проти соціально-історичної практики революційної влади, коли не Свобода, Рівність та Братерство, а гільотина вершить людські долі. Відтак закономірним став і крах Французької революції 1789-1794 років.

Нагадувати про досвід радянської епохи, певне, непотрібно, адже висновки з цього недавнього минулого соціально-історичного досвіду очевидні за своїм трагічним наповненням. Згадуючи про ці історичні експерименти ми переслідуюмо лише одну мету - показати, що нормальний (більшою чи меншою мірою) еволюційний розвиток суспільства, розвиток без кривавих людських жертвоприношень на вівтар абстракцій, розвиток заради прогресу й користі всіх членів суспільства відбувається лише тоді, коли структура не нав'язує індивідові першочерговість власних інтересів.

У цьому контекстальному вимірові виступає в деякій позірній, але не іманентній парадоксальності той феномен, що його обмірковуємо нині - кожна людина в соціумі переслідує індивідуальні цілі, будує індивідуальну систему пріоритетів, та водночас саме здійснення індивідуальних інтересів призводить до здійснення інтересів соціуму, до будівництва соціально-правової системи.

Людина хоче досягти добробуту, статусу, поваги, відомості. Існує безліч індивідуальних цілей, що складаються в індивідуальні системи пріоритетів. Система особистісних цілей будується для досягнення індивідуальних цілей. Людина діє переважно заради досягнення власних цілей, реалізації інтересів своєї родини, своїх близьких. Заради реалізації особистісних цілей вона взаємодіє з іншими людьми, створюючи складні ланцюги відносин. Відокремлено від інших людей ніхто не може досягти реалізації власних інтересів. Кожна інша людина є ланкою в тому ланцюгу, частину якого створює і наш актор. Ці ланцюги неможливо відчутти на дотик, вони еластичні, гнучкі, варіативні, але від цього не менш реальні, ніж сталеві.

Стверджуючи, що відносини особистості та суспіль-

ства є чимось свого роду унікальним, Норберт Еліас закликає перейти від мислення на рівні речей і субстанцій до мислення на рівні відносин і функцій. Дослідник ілюструє свою думку прикладом складного придворного танцю. Рухи кожного з учасників орієнтовані на інших людей, партія кожного окремого танцюриста не може бути прочитаною поза партіями інших. Стиль поведінки визначається через відносини танцюристів один з одним. Так само поведінка людини в соціумі визначається через минулі та існуючі відносини з іншими людьми. Ці висновки є класикою соціальної психології, але ми вважаємо за потрібне нагадати їх тому, що указані німецьким соціологом однобічності сприйняття продовжують існувати та розвиватися в сучасній науці, причому не на маргіналіях, а в мейнстрімі.

Важливим у річизні нашого дослідження є й наступний висновок німецького соціального психолога. Індивідуальність і суспільність не протилежні одна одній. Навпаки – та філігранність і диференційованість психічних функцій людини, яку ми виражаємо словом “індивідуальність”, можлива виключно завдяки тому, що людина зростає в соціумі [10, 40]. Новонароджений є тільки проектом людини, який (проект) не реалізується сам по собі, подібно тому, як рослина виростає з насіння. Те, якою виростає людина, залежить не тільки від її індивідуальних біологічних особливостей, але від того, як вона спілкується з людьми.

Сучасна епоха відчуває суттєву напругу між інтересами особистості та соціуму. Відчуття самотності перед обличчям кодуєвої сили соціуму, бажання вирватись за межі цивілізаційної буцегарні до чогось “справжнього” обумовлюють міцне відчуття протилежності інтересів індивіда та групи. Особистісне постає подекуди як щось цілком протилежне суспільному. Немає сенсу нагадувати приклади відмови західних інтелектуалів від власної цивілізації заради життя, скажімо, серед африканських племен. Життя Альберта Швейцера – не єдиний приклад подібного рішення.

Ворожість соціуму відчувається багатьма як основа для бунту на звільнення. Пригадаймо в указаному контексті концепти славетної праці Гі Дебора “Суспільство спектаклю” – маніфесту революційної зміни середовища, в якому ми живемо. Суспільство є спектаклем, в якому ми змушені грати певну роль, навіть не здогадуючись про те, що існує свобода, та може існувати справедливий суспільний устрій, якій ми маємо збудувати, змінивши театр абсурду, в якому живемо зараз. Нагадаймо славетне гасло паризьких студентських бунтів травня 1968 року: “Структури не виходять на вулиці”. Які ще слова можуть так наочно показати протилежність між інтересами особистості та соціуму? Чи можемо ми збудувати соціально-правову систему, що включає як цінності особистості, так і великої групи людей? Великої аж до розмірів суспільства в цілому?

Говорячи про відчуття протилежності інтересів структури та особистості, ми не маємо зупинятися тільки на прикладах революційної свідомості (приклад Швейцера настільки ж революційний, як і приклад Гі Дебора). Навіть повсякденна свідомість пересічної людини сьогодення надає нам приклади подібного відчуження.

Дозволимо собі звернутись до тексту дуже популярного в сучасному західному світі автора – Мішеля Уельбека, одного з, так би мовити, “інтелектуальних стовпів” європейського постмодерну, який, відбиваючи інтелектуальні та соціальні закономірності буття свого

сучасника, у своєму відомому романі “Платформа” вдається до описання людини, яка не знаходить місця у власному світі. Текст розмічений словами та думками героїв, що намагаються вирватись із власного обжитого простору: “мені не подобається світ, в якому ми живемо...”, “вирватись з цього лайна...”, “мене все частіше охоплюють сумніви: чи той світ ми будемо?” [3]. Герої роману не розуміють світу, в якому живуть – цей момент підкреслюється автором постійно.

Головний герой роману не намагається взагалі щось свідомо змінити в своєму житті, хоча й розуміє несумісність власної системи цінностей зі суспільною. Він настільки чітко відчуває силу структури, що несумісність пріоритетів вважає ознакою власної нездатності розуміти, що насправді істинне, а що – хибне. Він розмірковує: “Я жив у країні поміркованого соціалізму, де володіння матеріальними благами ретельно охороняється законом, а банківські вклади захищені могутніми державними гарантіями. Мені не загрожувало ані розорення, ані злісне банкрутство... Коротше, мені більше не про що не треба було турбуватись...” [3]. Життя організовувалось могутньою державою, не вимагаючи від робітника міністерства культури особливої напруги. Герой “Платформи” навіть відчуває власну неповноцінність із-за розуміння протиріччя між власним особистісним і суспільним знанням – так, він не вміє відрізнити фірмову річ від звичайної (а це створює серйозний відсоток суспільного знання тої спільноти, до якої він належить). Відкидаючи симулятивне знання соціуму, він, разом з тим, відчуває незручність від того, що він його (знання) “не відчуває”. “З точки зору суспільства я був, звісно, неправий. Я чітко розумів, що належу до меншості, отже, помиляюсь... Повинна ж, зрозуміло, існувати відмінність між сорочками „Ів Сен Лоран” та рештою, між туфлями „Гуччі” та „Андре”. Різниця цієї не помічав тільки я один, напевно, унаслідок якоїсь своєї неповноцінності, тобто пишались мені було нічим та засуджувати світ нема за що” [3]. Розглядаючи зовнішній світ, оповідач періодично відчуває буттєвий жах від безпорадності перед лицем незрозумілих речей. “Я був цілком та повністю пристосований до часу інформації, отже, не пристосований ні до чого” [3], – дещо парадоксально розмірковує він, раптом відчувши філософський жах при погляді на речі, у продукуванні яких він абсолютно нічого не розумів. Конфлікт між особистісним і суспільним знанням відчувається тут дуже чітко.

Ми свідомо зупинилися на прикладі з художньої літератури, адже вона ще з часів Федора Достоєвського покликана вже не лише відбивати, змальовуючи, буття людей, а й буття ідей, їхню трансформацію та способи реалізації в сучасному світі. У сучасному гуманітарному обширові феномен бестселера якнайкраще демонструє загальну лінію в сприйнятті протилежності соціуму та особистості. Але ж така розгалуженість характерна не для кожного суспільства. Ми повинні бачити джерела подібної нестиковки пріоритетів насамперед для того, щоб виявити загальну природу виникнення цінностей індивіда та групи / соціуму, не сприйнявши окрему ситуацію за правило. У цьому контексті дозволимо собі знов повернутися до теорії Норберта Еліаса.

Надзвичайно важливим для розуміння відчуття свідомісного розламу між особистістю та соціумом є наступне спостереження Норберта Еліаса. По мірі росту функціональної диференціації та прогресу цивілізації окремих індивідів постійно виявляє, що для того, щоб

залишитися членом суспільства, він має залишити нерозвинутим більшість з того, чим він сам насправді є. Він має “грішити” проти власної “внутрішньої істини”, він не стане тим, ким хотів би стати більш за все. Конфлікт виявляється настільки глибоким, що в кожному індивіді створюється густа сітка з непрожитих життів, нереалізованих схильностей, неотриманого знання [10, 52]. Звідси внутрішній конфлікт та відчуття необхідності захищати власні пріоритети від соціуму.

Особливо яскраво питання про протиставлення психології групового та індивідуального постає у філософії Фрідріха Ніцше, який описав різні типи людей, які мають або не мають право називатися вільною людиною. Учення про надлюдину є граничним утіленням цієї тенденції. Те, що саме ця тенденція визначає подальший розвиток європейської культури, якнайкраще демонструє популярність учення Фрідріха Ніцше в наші дні.

Таким чином, у процесі формування соціально-правової системи людство керується як особистісними, так і груповими інтересами, що мають різний зміст, але спільне походження. І перше, і друге формується в процесі соціальної взаємодії та будується на формуванні певної структури відносин. Точки зору щодо психології особистісного та групового впливу в процесі формування суспільно-правової системи розділяються в сенсі визнання пріоритетності особистісних інтересів, ролі особистості у формуванні тої чи іншої структури, та, з іншого боку, визнання повного домінування структури, яка диктує особистості контури її власної поведінки.

Саме протиставлення індивідуального та групового впливу породжує ту напругу, яку можна використати свідомо в спрямуванні суспільної енергії на досягнення індивідуального творчого успіху, змін, постійного оновлення.

Література

1. Бодрийяр Ж. В тени молчаливого большинства,

или Конец социального / Ж. Бодрийяр. - Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2000. - [Электронный ресурс]: <http://anthropologia.spbu.ru/ru/texts/ baudrill/index.html>. - Назва з екрану.

2. Введение в психологию [Текст] / [под ред. А.В. Петровского]. - М.: Academia, 1997. - 464 с.

3. Новгородцев П.И. Об общественном идеале [Текст] / П.И. Новгородцев. - М.: Пресса, 1991. - 638 с.

4. Уэльбек М. Платформа / М. Уэльбек. - [Электронный ресурс]: <http://freebooks.net.ua/57900-mishel-ujelbek.-platforma.html>.

5. Федотова В.Г. Хорошее общество: монография / В.Г. Федотова. - М.: Прогресс-Традиция, 2005. - 544 с.

6. Фуко М. Интеллектуалы и власть: избранные политические статьи, выступления и интервью: 1970-1984 гг. [Текст]: [в 2 ч.] / М. Фуко. - М.: Праксис, 2002-2005. - Ч. 1 / [пер. с фр. С.Ч. Офертаса]; [под общ. ред. В.П. Визгина, Б.М. Скуратова]. - 2002. - 384 с.

7. Фуко М. Интеллектуалы и власть: избранные политические статьи, выступления и интервью: 1970 - 1984 гг. [Текст]: [в 2 ч.] / М. Фуко. - М.: Праксис, 2002 - 2005. - Ч. 2 / [пер. с фр. И. Окуневой]; [под ред. Б.М. Скуратова]. - 2005. - 320 с.

8. Фуко М. История безумия в классическую эпоху [Текст] / М. Фуко. - СПб: Университетская книга, 1997. - 576 с.

9. Хабермас Ю. Понятие индивидуальности [Текст] / Ю. Хабермас // Вопросы философии. - 1989. - № 2. - С. 35-40.

10. Элиас Н. Общество индивидов [Текст] / Н. Элиас. - М.: Праксис, 2001. - 336 с.

*Надибська О.Я.,
доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри філософії та
соціально-економічних дисциплін
ОДУВС
Надійшла до редакції: 12.12.2014*

ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ПРАВОВОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ

Висоцький В.М.

СТРУКТУРА КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ 3

Магновський І.Й.

ПРИНЦИПИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ
КОНТЕКСТ 6

Павлович-Сенета Я.П.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ САМОСТІЙНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ, ЯК
ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ 10

Саакян М.Б.

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЯК ОСОБЛИВИЙ ПОРЯДОК РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН..... 14

Юрченко М.М., Мазуренко А.С.

ГАРАНТІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ:

ПРОБЛЕМИ ДЕФІНІТИВНОГО ВИЗНАЧЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ 16

ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИННОСТІ: ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Афанасенко С.І.

ПОНЯТТЯ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ ЗАСУДЖЕНОГО ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ 22

Власова Г.П.

МЕЖІ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ ЗА ПРИКЛАДОМ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН.... 24

Гриченко О.А., Томило В.В.

ПОНЯТТЯ НЕЗАКІНЧЕНОГО ЗЛОЧИНУ ТА ЙОГО ВИДИ, ВІДМІННІСТЬ ВІД ДОБРОВІЛЬНОЇ
ВІДМОВИ ВІД ЗЛОЧИНУ 27

Загороднюк С.О., Круш Г.С.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА 31

ПРАВОВА СИСТЕМА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Калаянов Д.П.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ 34

Конопельський В.Я.

ПРО ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ТА ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ПОКАРАНЬ У
КОНТЕКСТІ ЙОГО ВЗАЄМОДІЇ З ІНШИМИ ПРИНЦИПАМИ ПРАВА 37

Надибська О.Я.

ПСИХОЛОГІЯ ГРУПОВОГО ТА ОСОБИСТІСНОГО ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ..... 41

Собко Г.М.

ПСИХІЧНЕ НАСИЛЬСТВО ТА ЙОГО СПІВВІДНОШЕННЯ ІЗ СУМІЖНИМИ ПОНЯТТЯМИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ
В КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ..... 44**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА**

Дрішлюк В.І.

ЗАСТОСУВАННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ У СПРАВАХ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ПОРУЧИТЕЛЯ
В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ 49

Журавель А.В., Геба Г.І.

ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ ІНСТИТУТУ ПОДАТКОВОГО ОМБУДСМЕНА..... 52

Мирза С.С., Демченко О.І.

УЧАСТЬ ОБ'ЄДНАНЬ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНОГО
БУДИНКУ В ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИНАХ..... 55

Середницька І.А., Ульяник М.М.

СПРАВЛЯННЯ ДЕРЖАВНОГО МИТА В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД 58

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ

Криволапчук В.О.

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ КРИМІНАЛЬНОЇ МІЛІЦІЇ У СПРАВАХ
ДІТЕЙ..... 62

Веселов М.Ю.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ДОРОЖНЬОГО РУХУ В УКРАЇНІ 63

Гомон Д.О. СУТНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	66
Голоядова Т.О. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ ТА НЕОБХІДНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС	68
Гуляк О.В. ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІДРОЗДІЛІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ УВЕДЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ.....	71
Денисова А.В. РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	74
Кузніченко О.М. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ З ВІДБУДОВИ ЗРУЙНОВАНИХ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ	77
Небеська М.С. ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У ФЕДЕРАТИВНІЙ РЕСПУБЛІЦІ НІМЕЧЧИНИ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	79
Фалатюк О.С. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТРАНСПОРТНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ	81
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОСУДОВОГО СЛІДСТВА	
Артюх О.М. КЛАСИФІКАЦІЯ ТИПОВИХ СЛІДЧИХ СИТУАЦІЙ, ЩО ВИНΙΚАЮТЬ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ТА РОЗСЛІДУВАННІ ПРОТИДІЇ ЗАКОННИЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	85
Кедик В.П. ПІДСТАВИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗЛОЧИНИ ВЧИНЕНІ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ	88
Любчик В.Б. ЩОДО СПОСОБІВ СКОЄННЯ ГРАБЕЖІВ ТА РОЗБІЙНИХ НАПАДІВ У ГРОМАДСЬКИХ МІСЦЯХ.....	92
Пасько О.М. НАПРЯМКИ ОЦІНЮВАННЯ ГОТОВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	95
Папуша І. О. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КЕРІВНИЦТВА ДОСУДОВИМ РОЗСЛІДУВАННЯМ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ НАРКОТИКІВ	100
Тарасенко Р.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ ВІДОМОСТЕЙ ПРО ОСІБ, ЯКІ ПРОВОДИЛИ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ОСОБОЮ, РІЧЧЮ АБО МІСЦЕМ, У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	104
Чанишева Г.І., Чанишев Р.І. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ПРАЦІВНИКА	107
Омельченко О.Є., Жидкий Д.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	111
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРИКО-ПРАВОВОЇ НАУКИ	
Кісель В.Й. ГЕНЕЗИС УЯВЛЕНЬ ПРО СУТНІСТЬ ПРАВА ВЛАСНОСТІ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ	115
Ярмакі В.Х. ГЕНЕЗИС НЕЛЕГАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ ТА ЇЇ СУСПІЛЬНА НЕБЕЗПЕКА.....	118
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА	
Курилiна О.В. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	123
Свиридюк Н.П. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ТА ДИСЦИПЛІНИ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІКОЮ ЗАСОБАМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	125

ДО НОВОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ**Меркулова В.О.**

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ З ВИПРОБУВАННЯМ: ЗАКОНОДАВЧИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД 129

Цільмак О.М.

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КЛАСИФІКАЦІЇ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ, ЯК ІНТЕГРАЛЬНОГО ПСИХІЧНОГО ЯВИЩА ОСОБИСТОСТІ ПРАЦІВНИКА ОВС..... 133

Цвілюк С.А.

КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ У ВИХОВАННІ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗАСАД ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ 135

Матієнко Т.В.

ЕМОЦІЙНЕ “ВИГОРЯННЯ” ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

ФАХІВЦІВ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ..... 142

Пригодська Ю.В.

ПЕДАГОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА У

ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ СИСТЕМИ МВС 145

Смоков С.М.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ ЯК НЕОБХІДНИЙ ЕЛЕМЕНТ СЛІДЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 148

Шаповаленко Н.М.

ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО МОВЛЕННЯ 152

Берназ П.В.

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ СЛІДЧОГО 155

РЕЦЕНЗІЇ. ПОВІДОМЛЕННЯ. ІНФОРМАЦІЯ**Користін О.Є., Албул С.В.**

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОЇ РОЗВІДКИ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ 158

Корнієнко М.В.

РЕЦЕНЗІЯ НА КНИГУ Ж.-Ф. ГЕЙРО ТА Ф. ТЮАЛЯ “ГЕОСТРАТЕГІЯ ЗЛОЧИННОСТІ”..... 163

Криволапчук В.О.

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ ТАРАСЕНКА Р.В. БЕЗПЕКА УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА:

кримінальні процесуальні та оперативно-розшукові основи 165

Наукове видання

Південноукраїнський правничий часопис
1'2015
Науковий журнал

Технічний редактор Букаєв В. В.
Комп'ютерне верстання та дизайн Романов О. Д.
Коректор Громік О. П.

Підписано до друку 31.03.2015. Формат 60х90/8. Папір офсетний.
Гарнітура «Trebuchet MS» Друк цифровий. Ум. друк .арк. 18,81.
Наклад 100 прим.
Видавництво ОДУВС
м. Одеса, вул. Успенська, 1
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3507 від 25.06.2009 р.